

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.717/2017/4. szám

A **Debreceni** Ítéltábla a dr. Zeke László ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve (címe) felperesnek, a dr. Kocsis Zoltán ügyvéd ügyintézése mellett a dr. Kocsis Zoltán Ügyvédi Iroda (címe) által képviselt alperes neve (címe) alperessel szemben szerzői jogdíj megfizetése iránt indított perében a **Debreceni** Törvényszék 15.P.21.855/2016/20. számú ítélete ellen a felperes részéről 20. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 32 156 (harminckétezer-százötvenhat) Ft másodfokú perköltséget, és térítsen meg az államnak - az illetékes állami adóhatóság felhívására az abban foglalt módon és határidőn belül - 81 000 (nyolcvanegyezer) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

Az Országos X Testület mint támogató, valamint az alperes mint kedvezményezett 2002. június 3. napján támogatási szerződést kötöttek egymással, amely szerződés értelmében a támogató 4 900 000 Ft vissza nem térítendő állami támogatást folyósított az alperesnek annak érdekében, hogy az mint helyi sugárzású televízió-szervezet az „Iskolateremtő Professzorok” című ismeretterjesztő filmalkotások elkészítésének költségét fedezni tudja.

A felperes mint szerző, valamint az alperes mint felhasználó között 2002. június 1. napján a Kossuth őrvárosa című, 2003. június 2. napján a „Mindig új élet lesz a vérből” - In

memoriam **I. K. L.** című, „Iskolateremtő professzorok” - Mindennapi kenyerünkért (**B. E.**) című, „Iskolateremtő professzorok” - Kutatás és hivatás (**M. L.**) című, „Iskolateremtő professzorok”- Nőttön nő tiszta fénye (**B. J.** című, 2004. október 22. napján a „Két tudomány vonzásában” - dokumentumfilm **B. I-ről** című, 2004. november 23. napján a „**Y** poétája” - dokumentumfilm **Cs. V. M-ről** című, 2005. július 11. napján a **Y** díszpolgára **T. A.** című, 2005. október 12. napján „**A F** szárnya alatt - **K. T. Y** díszpolgára” című, „Nem akartam fejet hajtani” című, „Mi történt akkor hajnalban?” című, 2005. november 25. napján „A hitért és szabadságért” 1. rész című, „A hitért és szabadságért” 2. rész című, „A hitért és szabadságért” 3. rész című ismeretterjesztő filmalkotásokra vonatkozóan felhasználási szerződések jöttek létre, amely filmalkotások létrejöttében a felperes mint forgatókönyvíró és rendező működött közre.

A szerződések III. pontjában a felek megállapodtak abban, hogy a felperes területi korlátozás nélkül átruházza az alperesre az adott filmalkotás kiadásának, feldolgozásának, átdolgozásának és terjesztésének kizárólagos jogát, valamint az alperest az adott filmalkotás kizárólagos kiadói joga a mű alperes részére történő átadásától számított nyolc év időtartamra illeti meg.

A szerződések IV. pontjában a felek megállapodtak a felperest megillető személyes közreműködéséért járó megbízási díj, valamint a szerzői jogok átruházásáért járó szerzői jogdíj összegében.

Az alperes mint helyi sugárzású televízió-szervezet sugározta 2011. március 15. napján, 2012. március 15. napján, 2013. március 16. napján, 2014. március 15. napján, 2015. március 15. napján a Kossuth örvárosa című; 2011. október 23. napján, 2012. október 23. napján, 2013. október 23. napján, 2014. október 23. napján, 2015. október 23. napján a „Mindig új élet lesz a vérből” - In memoriam **I. K. L.** című; 2013. február 4., 6. és 12. napjain az „Iskolateremtő professzorok” - Mindennapi kenyerünkért (**B. E.**) című; 2011. június 20. napján, 2012. március 17. napján, 2012. május 5. napján, 2013. július 8. napján, 2013. szeptember 17. napján, 2014. szeptember 30. napján, 2014. november 10. napján az „Iskolateremtő professzorok” - Kutatás és hivatás (**M. L.**) című; 2012. április 28. napján, 2014. november 11. napján az „Iskolateremtő professzorok”- Nőttön nő tiszta fénye (**B. J.** című; 2013. augusztus 24. napján, 2014. október 24. napján „**Y** poétája” - dokumentumfilm **Cs. V. M-ről** című; 2012. december 2. napján, 2013. október 28. napján, 2014. június 28. napján, 2014. augusztus 10., 17. és 24. napjain, 2014. december 15. napján, 2015. május 4. napján „Két tudomány vonzásában” - dokumentumfilm **B. I-ről** című; 2013. január 27. napján, 2013. június 14. napján, 2014. augusztus 27. napján, 2015. február 21. napján, 2015. április 14. napján, 2014. december 17. napján a **Y** díszpolgára **T. A.** című; 2013. október 20. és 30. napjain, 2014. december 16. napján „**A F** szárnya alatt - **K. T. Y** díszpolgára” című; 2013. november 4. napján a „Nem akartam fejet hajtani” című; 2013. november 4. napján a „Mi történt akkor hajnalban?” című, 2013. november 25. napján „A hitért és szabadságért” 1. rész, 2. rész, 3. rész című filmalkotásokat.

A Filmszerzők és Előállítók Szerzői Jogvédő Egyesülete 2013. évben két részletben 123 294 Ft-ot fizetett meg szerzői jogdíj címén a felperesnek, tekintettel arra, hogy „Az a nap a

miénk volt" című, a „Diákok a vádlottak padján" című, „Irodalom és nemzeti önismeret - **G. A. Y** díszpolgára" című, „Zongora és karmesteri pálca" című filmalkotásokat - amely létrehozatalában a felperes rendezőként és forgatókönyvíróként működött közre - a **D** Televízió 2009. és 2011. évek közötti időszakban tizenkét alkalommal sugározta.

A felperes mint jogosult 2016. szeptember 5. napján **dr. H. Cs.** közjegyző előtt a szám alatt fizetési meghagyásos eljárást kezdeményezett az alperessel mint kötelezettel szemben, amely fizetési meghagyásos eljárás az alperes ellentmondása folytán perré alakult.

A felperes keresetében az alperest arra kérte kötelezni, hogy fizessen meg a részére 1 012 800 Ft tőkét, valamint ezen összegnek 2015. november 7. napjától járó törvényes mértékű késedelmi kamatát. Hivatkozása szerint a felek között a felperes által rendezőként és forgatókönyvíróként létrehozott filmalkotásokra vonatkozóan felhasználási szerződések jöttek létre, amely szerződések értelmében a felperes a filmalkotások kiadásának kizárólagos jogát - amely jogosultság magában foglalja a filmalkotások sugárzásának jogát is - nyolc éves időtartamra átengedte az alperesnek, azonban az alperes a nyolc éves időtartam elteltét követően a hozzájárulása nélkül a megjelölt időpontokban sugározta a felhasználási szerződések tárgyát képező filmalkotásokat, amely magatartásával megsértette a felperest megillető szerzői jogokat, ennek szankciójaként pedig köteles az egyes sugárzások után járó szerzői jogdíjat megfizetni. A felperes vitatta, hogy követelése akárcsak részben is elévült volna, mivel az alperesnek küldött írásbeli felszólításai az elévülést megszakították.

Az alperes ellenkérelmében kérte a felperes keresetének az elutasítását. Azt nem vitatta, hogy a felek között felhasználási szerződések jöttek létre filmalkotásokra vonatkozóan, azonban ezek a felperes által megjelölttől eltérő tartalommal jöttek létre, mert a felperes a filmalkotások kiadásának kizárólagos jogát valóban nyolc éves időtartamra engedte át az alperesnek, azonban a kiadása joga alatt a filmalkotások valamely adathordozón történő rögzítését és esetleges értékesítését kell érteni, nem pedig a sugárzás jogát. A kiadás joga az alperest a nyolc év elteltét követően is megilleti, azonban már nem kizárólagosan. A 2011. szeptember 7. napját megelőzően sugárzott filmalkotások tekintetében támasztott szerzői jogdíj iránti igény tekintetében elévülési kifogást terjesztett elő.

Az elsőfokú bíróság a 18. sorszám alatt meghozott ítéletében a felperes keresetét elutasította, és kötelezte őt, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 64 300 Ft perköltséget.

Határozatának indokolása szerint a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Szt.) 1. §-a (2) bekezdésének g) pontja, illetőleg 31. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy a filmalkotás szerzői jogi védelem alá tartozik. A szerzői jogok a szerző életében és halálától számított hetven éven át részesülnek védelemben.

Az Szt. 9. §-ának (6) bekezdése alapján a vagyoni jogok átruházhatók. A jogszerző - a jogok átruházására irányuló szerződés eltérő kikötése hiányában - a vagyoni jogokkal a továbbiakban rendelkezhet.

Az Szjt. 16. §-ának (1) és (6) bekezdései értelmében a szerzői jogi védelem alapján a szerzőnek kizárólagos joga van a mű egészének vagy valamely azonosítható részének anyagi formában és nem anyagi formában történő bármilyen felhasználására és minden egyes felhasználás engedélyezésére. E törvény eltérő rendelkezése hiányában a felhasználásra engedély felhasználási szerződéssel szerezhető. Jogosulatlan a felhasználás különösen akkor, ha arra törvény vagy az arra jogosult szerződéssel engedélyt nem ad, vagy ha a felhasználó jogosultságának határait túllépve használja fel a művet.

Az Szjt. 18. §-a (1) bekezdésének a) és b) pontjai, valamint (2) bekezdése értelmében a szerző kizárólagos joga, hogy a művét többszörözze, és hogy erre másnak engedélyt adjon. Többszörözésnek minősül a mű anyagi hordozón való - közvetlen vagy közvetett - rögzítése, bármilyen módon, akár véglegesen, akár időlegesen, valamint egy vagy több másolat készítése a rögzítésről, a hang- vagy képfelvétel előállítás, a sugárzás vagy a vezeték útján a nyilvánossághoz történő közvetítés céljára való rögzítés.

Az Szjt. 23. §-ának (1) bekezdése alapján a szerző kizárólagos joga, hogy a művét terjessze, és hogy erre másnak engedélyt adjon. Terjesztésnek minősül a mű eredeti példányának vagy többszörözött példányainak a nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tétele forgalomba hozatallal vagy forgalomba hozatalra való felkínálással.

Az Szjt. 26. §-ának (1) és (7) bekezdései szerint a szerző kizárólagos joga, hogy a művét sugárzással a nyilvánossághoz közvetítse, és hogy erre másnak engedélyt adjon. Sugárzás a mű érzékelhetővé tétele távollévók számára hangoknak, képeknek és hangoknak, vagy technikai megjelenítésüknek vezeték vagy más hasonló eszköz nélkül megvalósuló átvitelével. Saját műsornak a nyilvánossághoz vezeték útján vagy bármely más hasonló eszközzel vagy módon történő közvetítésére a sugárzásra vonatkozó rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni.

Az Szjt. 42. §-ának (1) és (3) bekezdései értelmében felhasználási szerződés alapján a szerző engedélyt ad művének a felhasználására, a felhasználó pedig köteles ennek fejében díjat fizetni. Ha a felhasználási szerződés tartalma nem állapítható meg egyértelműen, a szerző számára kedvezőbb értelmezést kell elfogadni.

Az Szjt. 43. §-ának (1) és (3) bekezdései szerint a felhasználási szerződés csak kifejezett kikötés esetén ad kizárólagos jogot. Kizárólagos felhasználási engedély alapján csak a jogszerző használhatja fel a művet, a szerző további felhasználási engedélyt nem adhat, és maga is csak akkor marad jogosult a mű felhasználására, ha ezt a szerződésben kikötötték. A felhasználási engedély korlátozható valamely területre, időtartamra, felhasználási módra és a felhasználás meghatározott mértékére.

Az Szjt. 43. §-ának (5) bekezdése kimondja, hogy amennyiben a szerződés nem jelöli meg azokat a felhasználási módokat, amelyekre az engedély vonatkozik, illetve nem határozza meg a felhasználás megengedett mértékét, az engedély a szerződés céljának megvalósításához elengedhetetlenül szükséges felhasználási módra és mértékre korlátozódik.

Az Szjt. 45. §-ának (1) bekezdése alapján a felhasználási szerződést - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - írásba kell foglalni.

Az Szjt. 64. §-ának (1) és (2) bekezdései értelmében filmalkotás az olyan mű, amelyet meghatározott sorrendbe állított mozgóképek hang nélküli vagy hanggal összekapcsolt sorozatával fejeznek ki, függetlenül attól, hogy azt milyen hordozón rögzítették. Filmalkotásnak minősül az ismeretterjesztő film. A filmalkotás szerzői a film céljára készült irodalmi és zeneművek szerzői, a film rendezője és mindazok, akik a film egészének kialakításához szintén alkotó módon járultak hozzá.

Az Szjt. 66. §-ának (1) és (3) bekezdései szerint a filmalkotás létrehozására kötött szerződés (a továbbiakban: megfilmesítési szerződés) alapján a szerző ellenkező kikötés hiányában átruhazza az előállítóra a filmalkotás felhasználására és a felhasználás engedélyezésére való jogot. A szerzőt minden egyes felhasználási mód tekintetében külön-külön díjazás illeti meg. A felhasználáshoz kapcsolódó bevételnek minősül az a támogatás is, amelyet az előállító a film megvalósításához kap. A díj megfizetésére az előállító köteles.

Az Szjt. 94. §-a (1) bekezdésének e) pontja alapján a szerző jogainak megsértése esetén követelheti a jogsértéssel elért gazdagodás visszatérítését.

Az Szjt. 3. §-a értelmében alkalmazandó Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rég. Ptk.) 205. §-ának (4) bekezdése, illetőleg 207. §-ának (1) bekezdése szerint a felek a szerződés megkötésénél együttműködni kötelesek, és figyelemmel kell lenniük egymás jogos érdekeire. A szerződési nyilatkozatot vita esetén úgy kell értelmezni, ahogyan azt a másik félnek a nyilatkozó feltehető akaratára és az eset körülményeire tekintettel a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint értenie kellett.

A Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. számú törvény (Pp.) 3. §-ának (3) bekezdése, illetőleg 164. §-ának (1) bekezdése előírja, hogy a jogvita elbírálásához szükséges bizonyítékok rendelkezése bocsátása a feleket terheli. A bizonyítás indítványozása elmulasztásának, illetve a bizonyítási indítvány elkésett voltának jogkövetkezményei, valamint a bizonyítás esetleges sikertelensége a bizonyításra kötelezett felet terheli. A per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valóban fogadja el.

Az elsőfokú bíróság a felek egyező előadása alapján bizonyítottnak tekintette, hogy a felperes mint szerző, valamint az alperes mint felhasználó között 2002. és 2005. évek közötti időszakban ismeretterjesztő filmalkotáskora vonatkozóan felhasználási szerződések jöttek létre, amely filmalkotások létrejöttében a felperes mint forgatókönyvíró és rendező működött közre, továbbá, hogy a filmalkotások előállításához szükséges költségeket az alperes által a Történelmi Filmlaptól és az Országos X Testülettől pályázat útján elnyert állami támogatásokból fedezték. Ugyancsak bizonyítottnak tekintette a felperes előadásának megfelelően, hogy a felperes által megjelölt időpontokban a perbeli filmalkotásokat az alperes sugározta, mivel a felperes az időpontokat a felek által sem

vitatottan a műsorújságok tartalma alapján állapította meg, az alperes pedig nem élt az ellenkező bizonyítás lehetőségével.

A felperes a filmalkotások létrejöttében részben mint rendező működött közre, amelyre a Szjt. filmalkotásokra vonatkozó szabályait kellett alkalmazni, részben mint forgatókönyvíróként járult hozzá a művek elkészüléséhez, amelyre a megfilmesítési szerződés előírásai voltak irányadóak. Vitatott volt a felek között az, hogy a felhasználási szerződések keretében a felperes mint szerző az őt megillető szerzői jogok mely részjogosítványait és milyen korlátozásokkal adta át az alperesnek.

A felhasználási szerződést írásban kellett megkötöni. A szerződések tartalmát az alperes szövegezte meg, amelyet a felperes aláírt. A szerződések tartalmát az aláírások időpontjában nem igyekezett részleteiben is megismerni, a szerződések tartalmáról azok aláírásakor nem egyeztetett az alperes képviselőjével, hanem a szerződések tartalma iránt azt követően kezdett el érdeklődni, hogy a eljárást segítőől járó összegeket átutalták részére.

Az alperes által megszövegezett szerződések tartalma utalt a szerződések aláírásának időpontjában hatályban nem lévő szerzői jogról szóló törvényre és annak végrehajtási rendeletére mint mögöttes jogi szabályozásra, azonban a szerződések szövegezését mégsem ezen jogszabályok, hanem nagy valószínűséggel a szerződések aláírásának időpontjában már szintén hatálytalan, a kiadói szerződések feltételeiről és a szerzői díjakról szóló 1/1970. (III. 20.) MM rendelet ihlette, amely jogszabály 3. §-ának (1) bekezdése tartalmazta azon előírást, hogy a kiadói szerződések időtartama legfeljebb 8 év lehet. Ezt előírást a szerződések szövegében a felek maguk is átvették, azonban a hivatkozott jogszabály nem filmalkotásokra, hanem irodalmi művekre vonatkozott. A felek tehát írásban olyan szerződéseket kötöttek, amelynek szövegezése egy, az aláírás időpontjában hatályban nem lévő irodalmi művekre vonatkozó jogszabályon alapult, így az alapul vett jogszabály fogalomrendszere nem alkalmazható a perbeli szerződésekre.

A szerződések III. pontjában a szerződő felek megállapodtak abban, hogy a felperes területi korlátozás nélkül átruházza az alperesre az adott filmalkotás kiadásának, feldolgozásának, átdolgozásának és terjesztésének kizárólagos jogát, amely jogok közül az adott filmalkotás kizárólagos kiadói joga nyolc év időtartamra illeti meg az alperest.

Az Szjt. 42. §-ának (3) bekezdése értelmében, amennyiben a felhasználási szerződés tartalma nem állapítható meg egyértelműen, a szerző számára kedvezőbb értelmezést kell elfogadni, azonban ezen szabályozást nem lehet korlátok nélkül, kiterjesztően értelmezni, azaz nem lehet a szerződő felek által a szerződés megkötését követően vitássá tett valamennyi szerződéses rendelkezést mérlegelés nélkül a szerző javára kedvezőbb módon értelmezni, hanem amennyiben a szerződés tartalma nem állapítható meg, akkor kell a hivatkozott jogszabályhelynek megfelelően eljárni.

A perbeli esetben ugyan a szerződések által használt fogalomkészlet elsősorban irodalmi művekre vonatkozott, a szerződések tartalma megállapítható volt. Az alperes a filmalkotások előállítási költségét nem saját vagyonából fedezte, hanem pályázat útján

nyert el, így bár az eljárás során csak egy támogatási szerződés tartalma vált megismerhetővé, az alperes a támogatást folyósító szervezetek irányában mind a pénz felhasználását, mind az elkészült filmalkotás felhasználását illetően elszámolással, felelősséggel tartozott.

Az alperes a szerződések tartalmát egyoldalúan határozhatta meg, amelyet a felperes aláírásával elfogadott. Az alperes szerződéses akarata nem irányulhatott olyan szerződések megkötésére, amelyekben a pályázat útján elnyert összegekből létrehozott filmalkotások tekintetében szerzőként közreműködő személyek közül az egyiknek - aki ugyan a filmalkotások létrejöttében mint rendező és forgatókönyvíró kulcsfontosságú szerepet játszott, azonban mégis egyike volt filmalkotás létrejöttében közreműködő személyeknek - átengedje annak jogát, hogy meghatározza, miszerint nyolc év elteltét követően a filmalkotásokat sugározhasse-e az előállító, avagy sem.

A kiadás joga a perbeli filmalkotásokat illetően az alkotások valamilyen adathordozón - például VHS-kazettán, CD-n, DVD-n - történő rögzítését takarta, míg a terjesztés joga az adathordozók kereskedelmi forgalomban történő értékesítését. A szerződések nem szabályozták a sugárzás jogának szabályait, azonban az Szjt. 43. §-ának (5) bekezdése alapján, amennyiben a szerződés nem jelöli meg azokat a felhasználási módokat, amelyekre az engedély vonatkozik, az engedély a szerződés céljának megvalósításához elengedhetetlenül szükséges felhasználási módra és mértékre korlátozódik. A perbeli esetben a szerződések célja az volt, hogy az alperes által pályázatokon nyert összegek felhasználásával, az alperes által megszervezett forgatást, gyártást, utómunkálatokat követően a felperes mint rendező, illetve forgatókönyvíró közreműködésével létrehozott filmalkotásokat az alperes mint helyi sugárzású televízió-szervezet sugározza, ezért a sugárzás joga értelemszerűen és elengedhetetlenül része volt a szerződéseknek, különösképpen azon okból, hogy az alperes a támogatási szerződésekben kötelezettséget vállalt a művek bemutatására.

Az alperesnek joga volt a perbeli filmalkotásokat sugározni mindenféle szerződéses korlátozás nélkül. Az alperes felhasználási jogosultsága kizárólag abban a tekintetben volt korlátozva, hogy nyolc éven keresztül a kizárólagos felhasználási engedély alapján az alperes volt jogosult kiadni műveket, és erre vonatkozóan a felperes további felhasználási engedélyt nem adhatott, és maga sem volt jogosult a művek kiadására, míg nyolc év elteltét követően immáron a kiadásra a felperes másnak is engedélyt adhat, és maga is kiadhatja a műveket.

A fentiekre tekintettel az alperes nem valósította meg a perbeli filmalkotások jogosulatlan felhasználását, amikor azokat sugározta, így irányában a szerzői jogsértés szankciói sem alkalmazhatóak, ezért az elsőfokú bíróság a felperes keresetét az Szjt. 16. §-ának (6) bekezdése és a 94. §-a (1) bekezdésének e) pontja alapján elutasította.

A felperes az eljárás során nem csatolta az „Iskolateremtő professzorok - A kutatás maga a csoda (**L. A.**)” című, „Az a nap a miénk volt” című, „Ama nemes harcot megharcoltam” című, „Diákok a vádlottak padján” című, „Színekbe álmódott világ (**B. Á.**)” című, „Holtig haza (**Sz. M.**)” című filmalkotásokra vonatkozó írásbeli szerződéseket, így nem volt

megállapítható az sem, hogy a filmalkotásokat illetően a peres felek között felhasználási szerződések jöttek létre, ezeket milyen tartalommal kötötték meg, illetőleg a szerződésekben korlátozták-e az alperes jogosultságait, s ha igen, milyen mértékben.

Az alperes elévülési kifogása a 2011. szeptember 5. napját megelőzően történt sugárzásokat illetően megalapozottnak bizonyult volna, amennyiben a felperes keresetének jogalapja igazolt lett volna, mert a felperes nem igazolta, hogy a fizetési meghagyásos eljárás megindítását megelőzően az alperest írásban, hatályosan, a pontos összeg megjelölése mellett felszólította volna a teljesítésre.

Amennyiben megállapítható is lett volna az alperes jogsértése, kétségesse vált volna az Szjt. 94. §-a (1) bekezdésének e) pontjában írt szankció alkalmazhatósága, mivel nem állapítható meg, hogy a filmek sugárzásával az alperes milyen összeggel gazdagodott volna jogalap nélkül a felperes rovására, ugyanis a jogdíjat a szerződés megkötésével egyidejűleg már megfizette, a szerzői jog megsértésének pedig nem szankciója a jogdíj megfizetése, tehát annak meg nem fizetésével az alperes nem gazdagodhatott. A jogalap bizonyítottsága esetén sokkal inkább alkalmazható lett volna az Szjt 94. §-ának (2) bekezdésében rögzített kártérítés, annak keretén belül is az általános kártérítés megfizetésére történő kötelezés.

Az elsőfokú bíróság a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a peresztes felperest az alperes perköltségének megfizetésére, amelynek összegét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja és a 4/A. §-ának (1) bekezdése alapján állapította meg.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben annak megváltoztatásával a keresetének történő helyt adást, vagylagosan pedig az ítélet hatályon kívül helyezését kérte az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára történő utasítása mellett. Változatlanul fenntartotta azt az álláspontját, hogy az átruházott szerzői jogok terjedelmére a szerződés III. pontja vonatkozik, míg erre a szerződés I. pontjából nem lehet következtetést levonni. Abból, hogy a felek a területi korlátozás tekintetében egyértelműen rögzítették, miszerint az nem esik korlátozás alá, az is következik, hogy a szerződés szövegének további része a felhasználói jog egészének időbeli korlátozásáról szól, s nem valamiféle részjogosultságra vonatkozik csupán. Ellenkező esetben a szerződés úgy fogalmazna, hogy a felhasználót a mű fizikai adathordozón történő kiadásának joga nyolc év időtartamra illeti meg. Abból, hogy az alperes a szerződés III. pontjában a kiadóként jelenik meg, az is következik, hogy a szerződés tárgya, az úgynevezett kiadói tevékenység nem egy speciális jogosultságra, hanem az egész szellemi alkotás felhasználására vonatkozik. Az alperes ezzel ellentétes álláspontja a gyakorlatban értelmetlen, miképpen lehetne ugyanis nyolc év elteltével a fizikai adathordozón való megjelentetés (kiadás) jogát másnak is gyakorolni, ha egyébként az összes jog az alperesnél van? Törvénysértő, ha a szellemi alkotás felhasználásának időbeli hatályát a szerződés nem rendezi, és ez alapján a bíróság a jog terjedelmét időben teljesen a korlátlanak tekinti. Nem került tisztázásra az elsőfokú bíróság részéről, hogy a perbeli esetben mit jelent a kizárólagosság, ahogy elmaradt annak pontos értelmezése is, hogy miként kell érteni a kiadói tevékenységet. A szerződés tartalma pontosan nem

állapítható meg, ezért az elsőfokú bíróságnak kötelezettsége lett volna annak a szerzőre kedvezőbb értelmezését választania. Oktalan az a következtetés, hogy nem lehetséges időbeli korlátozást alkalmazni a felek által kötött felhasználási szerződésben, ugyanis attól még, hogy a filmalkotásnak értelemszerűen több szerzője van, miért ne lehetne a felhasználót bármelyik szerzővel kötött megállapodás alapján időben korlátozni? Értelmetlen a szerződés olyan értelmezése, hogy a nyolc év elteltével a felperesnek, valamint a vele szerződött harmadik személynek is megnyílik a joga a kiadásra. Téves az elsőfokú bíróságnak a követelés elévülésével kapcsolatban elfoglalt álláspontja, mert az alperes személyesen eljáró vezetőjének nyilatkozata erősítette meg, hogy a felek közötti jogvitát megelőző időszakban a felperes már élt igénybejelentéssel, amire tekintettel kapta meg a megalázó 20 000 Ft-os ajánlatot.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az első fokú ítélet helybenhagyását kérte annak helyes indokai alapján. Az elévüléssel összefüggésben hivatkozott arra, hogy az elévülés félbeszakításához nem elegendő a pusztán igénybejelentés.

Az ítélet tábla a fellebbezést a Pp. 256/A. §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és azt alaptalannak találta a következők szerint:

Az elsőfokú bíróság a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta, amiből az irányadó jogszabályok megfelelő alkalmazásával helytálló következtetésre jutott. Ennek indokaival is maradéktalanul egyetértett az ítélet tábla azok megismétlése nélkül, s csupán a fellebbezésben foglaltak miatt mutat rá az alábbiakra:

Helytállóan foglalt állást az elsőfokú bíróság a valóban oda nem illő terminológiát használó szerződés értelmezésének kérdésében, s megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy az alperes szerződéses akarata nem irányulhatott olyan szerződések megkötésére, amelyekben a pályázat útján elnyert összegekből létrehozott filmalkotások tekintetében szerzőként közreműködő személyek közül az egyiknek - aki ugyan a filmalkotások létrejöttében mint rendező és forgatókönyvíró kulcsfontosságú szerepet játszott, azonban mégis egyike volt filmalkotás létrejöttében közreműködő személyeknek - átengedje annak jogát, hogy meghatározza, miszerint nyolc év elteltét követően a filmalkotásokat sugározhatja-e az előállító. A szerződések célja az volt, hogy az alperes által pályázatokon nyert összegek felhasználásával, az alperes által megszervezett forgatást, gyártást, utómunkálatokat követően a felperes mint rendező, illetve forgatókönyvíró közreműködésével létrehozott filmalkotásokat az alperes mint helyi sugárzású televízió-szervezet sugározza, ezért a sugárzás joga értelemszerűen és elengedhetetlenül része volt a szerződéseknek, különösképpen azon okból, hogy az alperes a támogatási szerződésekben kötelezettséget vállalt a művek bemutatására. Éppen ezzel ellentétes következtetés lenne okszerűtlen.

Az Szjt. 94. §-a (1) bekezdésének e) pontja értelmében jogainak megsértése esetén a szerző a jogsértővel szemben követelheti a jogsértéssel elért gazdagodás visszatérítését, továbbá ugyanezen törvényhely (2) bekezdése szerint a szerzői jog megsértése esetén a szerző a polgári jogi felelősség szabályai szerint kártérítést is követelhet.

A felperes végig következetesen szerzői jogdíj iránti követelést érvényesített az alperessel szemben. Az elsőfokú bíróság a 10. sorszám alatti végzésében a jogalap nélküli gazdagodással, illetőleg kártérítéssel összefüggésben a felperest tájékoztatta az őt terhelő bizonyítási teherről, amire a felperes a 14. sorszám alatti periratában mindössze annyit nyilatkozott, hogy a jogalap nélküli felhasználás velejárójaként az alperes nem fizetett jogdíjat, s az így megspórolt jogdíj összegével gazdagodott. Ez az elsőfokú bíróság felhívására adott válasz nem jelenti egyben a kereseti követelés jogcímének módosítását, amit a jogi képviselővel eljáró felperes szerzői jogdíjban határozott meg, s amivel összefüggésben rögzíthető, hogy a felek közötti szerződésekben kikötött díjat megkapta, így az alperesnek díjtartozása nem áll fenn a felperes felé. A felperes elfoglalt jogi álláspontjának megfelelően még csak tényállítást sem tett az őt ért esetleges kár tekintetében, míg a jogalap nélküli gazdagodással összefüggésben az elsőfokú bíróság Pp. 3. §-ának (3) bekezdésében írtak szerinti tájékoztatásra adott válasza (a jogalap nélküli gazdagodás egyenlő a megspórolt jogdíj összegével) alkalmatlan a kereseti követelés bizonyítására.

Mindazon művek esetében, amelyekre vonatkozó felhasználási szerződést nem csatolt a felperes, nem állapítható meg a felek közötti megállapodás tartalma, így az erre alapított kereseti követelés ezért sem lehetett alapos.

Az elévüléssel összefüggésben a felperes a fellebbezésében arra hivatkozott, hogy az alperes vezetőjének nyilatkozata erősíti meg az elévülés félbeszakadását. Ezzel szemben rögzíthető, hogy az alperes gazdasági vezetője, **dr. Sz. J.** tanúvallomásában akként nyilatkozott, miszerint a felek között folytak megbeszélések, aminek keretében tette a békesség érdekében a kért 200 000 Ft-tal szemben a 20 000 Ft-os ajánlatot.

A régi Ptk. 327. §-ának (1) bekezdése kimondja: a követelés teljesítésére irányuló írásbeli felszólítás, a követelés bírósági úton való érvényesítése, továbbá megegyezéssel való módosítása - ideértve az egyezséget is -, végül a tartozásnak a kötelezett részéről való elismerése megszakítja az elévülést.

Az elévülés megszakításához nem elegendő csupán a felek közötti megbeszélések, hanem ahhoz a felperes részéről a követelés teljesítésére irányuló írásbeli felszólítás lett volna szükséges, aminek megtörténtét nem tudta bizonyítani, miáltal helytálló az elsőfokú bíróságnak az elévüléssel kapcsolatban elfoglalt álláspontja.

Mindezek alapján az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése szerint helybenhagyta a Pp. 254. §-ának (3) bekezdése értelmében annak helyes indokai alapján, s csupán a fellebbezés szükségeltette kiegészítéssel.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte őt az ítéletábra a jogi képviselővel eljáró alperes javára a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja és (5) bekezdése, valamint a 4/A. §-ának (1) bekezdése alapján meghatározott másodfokú jogi képviselői munkadíjból álló perköltség

megfizetésére, amely vonatkozásában a teljesítési határidő a Pp. 217. §-ának (1) bekezdésén alapul. A felperes illeték-feljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a pervesztes felperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74. §-ának (3) bekezdése értelmében irányadó, a költségmentesség bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján köteles megtéríteni.

Y, 2017. október 10.

Dr. Bakó Pál sk. a tanács elnöke, előadó bíró, Dr. Molnár Tibor Tamás sk. bíró, Dr. Pribula László sk. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő